

Van de redactie en het bestuur

Alweer het laatste Bulletin van dit jaar, Een jaar om dankbaar op terug te kijken. We hadden als stichting de gelegenheid op veel plekken de ideeën van Korczak uit te dragen. Studentenprojecten, lezingen voor leerkrachten en ouders (basis en voortgezet onderwijs), de jaarlijkse Korczak ontmoetingsdag in Almere, een studiedag in samenwerking met de Zorginstelling Xonar in Zuid-Limburg, de PAPA-dag in Almere en last but not least een prachtig Nash Dom zomerkamp (inmiddels al het 11^e jaar) met 105 Nederlandse en Russische kinderen en begeleiders aan de Zwarte Zeekust bij het stadje Novomikhailovski.

Verder zijn we trots dat het Korczak jaarboek 2005 bij de drukker ligt. Dit 4^e jaarboek heeft als titel : *'Hebben jullie het over mij?' Het recht van het kind op eigen lijf en leven.* Het jaarboek wordt eind december aan onze donateurs toegezonden.

Tenslotte zijn we erg blij dat we u een nieuw bestuurslid mogen voorstellen. Arie de Bruin uit Dordrecht.

Arie de Bruin is pedagoog en Korczakman in hart en nieren. Jarenlang heeft hij allerlei functies in het onderwijs gehad: onderwijzer, directeur basisonderwijs, directeur Opleidingsschool voor kleuteronderwijs, directielid van een pabo (Ichthus Hogeschool, Rotterdam), docent pedagogiek, trainer, coach en wat dies meer zij. Als pedagoog begon hij steevast ieder college met het voorlezen van een stukje uit "Hoe houd je van een kind" van Janusz Korczak.

Bovendien is hij bekend geworden als cabaretier en musicus. Hij is 58 jaar, opa en schrijver van kinderliedjes. Tenslotte is hij ook nog algemeen directeur van de VPCS, een grote stichting voor christelijk primair onderwijs in Rotterdam.

Arie, welkom in onze kring.

De redactie en het bestuur wensen u allen een voorspoedig en vooral een kindvriendelijk jaar toe. Veel voldoening en plezier in uw werk en in uw persoonlijk leven.

KINDEREN AAN HET WOORD

Hoe ziet mijn toekomst eruit?

Hallo lezers, Mijn naam is:Kaitana en ik ben 12 jaar. Ik wil veel veranderen in mijn leven. Eerst ga ik vertellen hoe mijn leven er nu een beetje eruit ziet.

Mijn ouders zijn gescheiden maar mijn moeder is opnieuw getrouwd net als mijn vader. Ik heb nog een oudere broer van 13 jaar en die niet thuis woont. Ook heb ik nog een klein broertje van 2 jaar. Twee keer in acht weken ga ik naar mijn vader. Mijn verdere familie ken ik maar half en ik heb alleen contact met mijn oma's.

Dat was over thuis, nu iets over mijn toekomst. Mijn toekomst zal er een anders uitzien.

Mijn toekomst is heel belangrijk voor mij en ik hoop ook dat het een beetje wordt zoals ik het een beetje wil. Ik hoop dat mijn toekomst er goed uitziet. Meer contact met mijn familie en hoop op een beter leven dan nu want ik vind mijn leven soms niet leuk. Ik zou heel graag juf willen worden in elk geval wil ik met kinderen werken.

Ik zie mijn toekomst als een deel van mijn leven. Ik vind een leven van een kind het allerbelangrijkste wat er bestaat want als je naar kinderen kijkt in Pakistan of Nigeria dat daar een heel anders leven is dan hier in Europa wij kinderen in Europa krijgen maar alles wat we willen!

Als mij iets irriteert is het wel ouders die kinderen slaan of te snel beoordelen wat mij ook gebeurt en ik weet dat het heel erg is, want je voelt je niet prettig. Voor kinderen is het belangrijk dat je je prettig voelt. Later ga ik proberen met kinderen te werken om te horen wat zij ervan vinden.

Ik hoop dat er dingen zoals kindermishandeling en seksueel misbruik uit de wereld verdwijnt. Als jij ook tegen dit soort dingen bent kijk dan op www.korczak.nl

Heel leuk dat ik in dit Kleine Korczak Bulletin mocht schrijven. Groetjes Kaitana

PRIKBORD

Janusz Korczak prijs 2006, een oproep voor nominaties.

Eind 2006 zal weer de 2-jaarlijkse Korczak Prijs worden uitgereikt. De Korczak stichting kent een twee-jaarlijkse wisselprijs toe aan een instelling, organisatie of een groep mensen die in haar/werk veel van Korczak ideeën hebben nagestreefd of hebben bereikt. Hun werk wordt gekenmerkt door respect voor de rechten, de eigen belevingswereld en de eigen inbreng van kinderen. Men geeft op een creatieve en vernieuwende manier vorm aan het leven van kinderen. We vragen de lezers ons te attenderen op mogelijke gegadigden voor deze prijs. Ze bestaat uit een bronzen borstbeeld van Janusz Korczak. Samen met een juryrapport en een feestelijke bijeenkomst wordt de prijs eind 2006 uitgereikt

‘Leren van de oorlog’

De Stichting Vredeseducatie organiseert op 1 februari 2006 de **Conferentie “Leren van de oorlog”** in het Verzetsmuseum te Amsterdam. De centrale vraag is: hoe kunnen kinderen en jongeren leren van de Tweede Wereldoorlog? Beginnen we met de geschiedenis of starten we in de actualiteit met alle problemen en uitdagingen? Op welke manier leggen we verbindingen? Wat is het handelingsperspectief en hoe kunnen scholieren oefenen? Hoe kunnen jongeren samen te leven in een democratie? Tijdens de conferentie zoeken we antwoorden op deze vragen.

Met medewerking van Prof. Micha de Winter (Universiteit van Utrecht), drs. Theo van Praag en dr. Han Homan (Edudesk/Parel). U heeft ook de gelegenheid de tentoonstelling "De Vredesfabriek" te bezoeken.

Deelname gratis. Aanmelding is noodzakelijk. Voor meer informatie over het programma, kijk op: www.vredeseducatie.nl/1feb2006/default.htm

Korczak Stichting in Zuid-Limburg

Terugblik op de activiteiten binnen XONAR, een grote zorginstelling in Zuid-Limburg en het Keerpunt, een Justitiele Jeugdinrichting in Cadier en Keer, op 16 november jl. door Hans Notten, stafmedewerker van Xonar,

Dit jaar hebben XONAR en Het Keerpunt (al voor de 8^e keer) op een expliciete manier aandacht gevraagd voor de Rechten van het Kind.

In het ochtendprogramma bij Het Keerpunt in Cadier en Keer werd aan de hand van fragmenten uit de film 'Les Choristes' de pedagogische uitgangspunten van Janusz Korczak benoemd, geactualiseerd en naar de praktijk vertaald.

In het middagprogramma bij XONAR te Maastricht werd hier in theoretische zin verder op doorborduurd. Dit gebeurde op een indringende, maar open manier, waarbij de inbreng van Theo Cappel en Ernst van der Klauw (vertegenwoordigers van de Janusz Korczak Stichting uit Amsterdam) zonder meer vermeld moet worden.

Enkele items die steeds opnieuw de revue passeren zijn:

- respect voor het kind in iedere levensfase
- een gelijkwaardige relatie tussen volwassene en kind
- het recht van het kind te zijn zoals het is
- het recht van het kind op de dag van vandaag
- het recht van het kind op zijn eigen ontwikkeling

Ook de lezing van Prof. Dr. Jan Willems (Centrum voor de Rechten van de Mens, Universiteit Maastricht en hoogleraar Rechten van het Kind, Vrije Universiteit Amsterdam) inzake het VN Verdrag van de Rechten van het Kind, was basaal, boeiend en inspirerend. Het verdrag is aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 20 november 1989 en voor Nederland in werking getreden op 8 maart 1995. (De lezing van Jan Willems is bij de Korczak Stichting te bestellen. Per post of digitaal. Red. Bulletin) De muzikale opulstering door een viertal solisten van

het Russische vrouwenkoor 'Soroki' mag als bijzonder uitnodigend en aangenaam worden gekwalificeerd.

Via Het Keerpunt kregen alle aanwezigen het verhalenboekje 'Dak boven je hoofd, grond onder je voeten' mee naar huis. De inhoud van dit boekje bestaat uit teksten die de jongeren van het Keerpunt zelf hebben geschreven.

Een van de jongeren (Ranj) heeft tijdens het middagprogramma een drietal verhalen / gedichten van hemzelf voorgelezen. Heel indringend!! Deze en andere teksten uit het boek gunnen ons een blik in de gevoels-en gedachtenwereld van de jongeren die geplaatst zijn in een justitiele jeugdinstelling.

Als voorzitter van *de Werkgroep Rechten van het Kind* wil ik zonder uitzondering een ieder bedanken voor de inspanning en inzet die men gedaan heeft om genoemde activiteiten te kunnen realiseren.

GESIGNALEERD

Themajaarboek 2005. 'Hebben jullie het over mij'? Het recht van het kind op eigen lijf en leven.

We zijn erg trots dat we onze donateurs aan het eind van het jaar weer prachtig boek kunnen toezenden. We lichten alvast een tip van de sluier op. We laten de redactieleden, Charlotte Visch en Ernst van der Klauw aan het woord.

'Janusz Korczak was schrijver en pedagoog, maar vooral als kinderarts heeft hij voortdurend een pleidooi gehouden voor het recht van het kind op eigen lijf en leven. Dit recht willen we in het jaarboek 2005 voor het voetlicht halen. Het gaat daarbij niet alleen om het zieke kind, maar ook om het kind dat niet lekker in zijn lijf zit. De medische en psychosociale aspecten grijpen voortdurend in elkaar'.

'Wie luistert er nou naar een kind'

De prachtige film over Korczaks leven en zijn pedagogische ideeën van de filmmaakster Rita van Dijk hebben we opnieuw uitgebracht. De film uit 1995 is terug gebracht tot 25 minuten en heeft duidelijk aan zeggingskracht gewonnen. De film is nu ook bruikbaar bij lezingen of workshops. Heeft u belangstelling voor deze film (VHS of DVD), neemt u dan even contact met ons op.

Tekening + tekst van Jo Polak

Op 5-8-2005 heb ik een bezoek gebracht aan het vernietigingskamp Treblinka. Er was een grote verlaten vlakte omringd door hoge sparren onder een helderblauwe hemel. In gedachten verzonken liep ik over de vlakte rond. Juist door het ontbreken van storende elementen, drongen zich vele beelden over de holocaust aan mij op. Na thuiskomst ben ik me opnieuw gaan verdiepen in boeken over die verschrikkelijke periode. Het ghetto-dagboek van Korczak bracht me in nauw contact met wat zich de laatste momenten in het leven van Korczak heeft afgespeeld. Daar ik ook de Umschlagplatz in Warschau had bezocht komt alles heel dicht bij. Op een bepaald moment heb ik mijn gevoelens en gedachten over Korczak tot uitdrukking gebracht in een tekening.

Op de plek waar de gaskamers stonden, is een reusachtig stenen monument geplaatst. Dat monument straalt vooral kracht uit. In het centrum van die zware stenen blokken heb ik het portret van Janusz Korczak getekend, een doorleefd gezicht vol zorg en stille kracht. Voor mij is deze tekening een eerbewijs aan Korczak, de man die een belangrijke inspiratiebron vormt voor mijn dagelijks werk met jongeren in het vmbo op het Farelcollege in Ridderkerk..

COLUMN (door Arie de Bruin)

Respect voor je fouten....

Wanneer iemand een fout maakt, zijn anderen er als de kippen bij om er iets van te zeggen. Er wordt met genoeg geconstateerd dat het verkeerd gegaan is. De media zijn voortdurend bezig om fouten van politici op te sporen: dat is nieuws. Als het gewoon goed gaat is er nauwelijks aandacht voor. In verkiezingstijd proberen diezelfde politici elkaar op een misstap te betrappen. Kennelijk scheppen mensen er genoeg in fouten van anderen te veroordelen.

Volgens Freud is dit te verklaren als een vorm van 'projectie': we durven onze eigen zwakheden niet onder ogen te zien en daarom storten we ons op de tekortkomingen van anderen. Vooral wanneer het fouten zijn die we zelf ook maken, zijn we geneigd ons daar met extra energie op te storten. Zo reageert een meester die nogal slordig is, extra fel op slordige fouten bij een leerling. De directeur die tijdens functioneringsgesprekken de vinger feilloos weet te leggen op de zwakke plek van de leerkracht, benoemt zijn eigen blinde vlek! Daarom kunnen sommige ouders zo fel reageren op hun eigen kind omdat het op hem of haar lijkt. "Ik herken zoveel van mezelf in hem en ik wil voorkomen dat hij dezelfde fouten maakt als ik vroeger", wordt er dan gezegd.

Met kritiek op de ander proberen we onszelf de illusie te geven dat wij het wel beter zouden doen.

Misschien heeft het te maken met het feit dat wij van jongs af gefixeerd zijn op fouten. Vooral het onderwijs heeft daar een bijdrage aan geleverd. Het standaardgedrag van veel juffen en meesters is het "aanwijzen, aankruisen, doorstrepen, scoren" van fouten. En onze toetscultus doet daar nog een schepje bovenop.

Uit onderzoek blijkt dat 80% van alle reacties van leerkrachten in de klas te maken heeft met wat kinderen in de ogen van de leerkracht "fout" doen. Nu is het niet altijd te voorkomen dat de meester je wijst op een fout, maar meestal blijft het daar niet bij. Vaak volgt er een oordeel: "Denk nu eens beter na", "Wie let er weer niet op?", "Hoe vaak heb ik je het nu uitgelegd?" "O, o, worden wij nog eens een keer slim?" "Ga maar overdoen, dat lijkt nergens op".

Wanneer kinderen hier mee geconfronteerd worden, passen zij projectie toe. Ook zij storten zich op de fouten van anderen om hun eigen fouten te verbergen. Dat is geen wonder, want de confrontatie met je eigen fout is niet zo erg, maar die veroordeling, daar kun je niets mee!

Korczak stelt dat ieder kind recht heeft op respect voor zijn fouten. Recht op respect voor de moeite en inspanning die het zich moet getroosten om te groeien.

Respect, dat vinden wij verschrikkelijk lastig; wij willen hem op zijn fout wijzen! Natuurlijk, dat mag, soms moet dat... maar wel met respect; zonder het bijbehorende oordeel, met waardering voor zijn inspanning. Laten we er maar eens van uit gaan, dat geen enkel kind expres fouten zit te maken omdat hij dat leuk vindt. Leerkrachten maken toch ook niet met opzet fouten! Misschien is het onwil, maar meestal is het onvermogen. Daarom is hulp op zijn plaats, steun.... Of gewoon een beetje begrip en respect.

En als iemand doelbewust de fout in gaat, niet één keer, maar herhaaldelijk? Als hij zelfs in een jeugdgevangenis opgenomen wordt? Ook dan zou 'respect' wel eens het juiste medicijn kunnen zijn. Misschien is het gebrek aan respect voor zijn fouten wel een belangrijke factor geweest in het leven van diezelfde jongen...

